Darbo Žmonių Dienraštis
Kaina $7.00 Metams
Queens Apskrity $8.00
Užsieniuose $9.00
Vienas numeris 5 c.
PRICE 5c A COPY

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ – LIBERTY
The Only Lithuanian Daily in the Eastern States
110-12 ATLANTIC AVE.,
Richmond Hill 19, N. Y.
Tel. VIrginia 9-1827---1828

Nr. 199 ★★★★ Richmond Hill 19, N.Y., Ketvirtad., Spalių-Oct. 11, 1951 ★★★★ Metai 41-mieji. Dienraščio 33-tieji

Kriokliai

Gengsterio laidotuvės.
O kaip laidojamas vargdienis?
Jurgis Kazakevičius.
Atvyko Mossadegh.
Apie Francūzijos rinkimus.
Rašo R. MIZARA

Buvo vidurdienis.

Keturi viduramžiai vyrai nekantriai laukė jo restorane.

Štai ir jis, Moretti.

Belaukią jo bičiuliai pasitiko jį su šypsena veiduose ir pasisodino prie savo stalo.

Už penkių minučių bičiuliai suvarė gengsterio Moretti galvon keletą revolverio kulipkų ir patys išdūmė.

Budrioji New Jersey policija jų nesuranda.

Šitaip gengsteriai sprendžia savo biznio reikalus!

★

Moretti buvo vienas stambiųjų raketierių. Jis — turtingas ir, aišku, buvo garbingas.

Jis lankė kas sekmadienį bažnyčią.

Jis neapkentė komunizmo — keletą kartų per radiją pasisakė prieš "raudonuosius".

Moretti žinojo, jog socialistinėje santvarkoje jo biznius nebūtų vietos; gengsterizmas tegali klestėti tik "laisvojo verslo" santvarkoje, kur ponavoja kyšiai ir suktybės.

Moretti palaidotas iškilmingai: $5,000 vertės grabe, kuris buvo patalpintas brangiam, marmuro mauzoliejun.

Dešimt didelių limozinų vežė į kapines brangias gėles.

Už Moretti bažnyčioje buvo atlaikytos iškilmingos mišios.

Taip laidojami gengsteriai!

O kai numiršta vargdienis, giliai Dievą mylįs, teisingas žmogus, jei tik jis ar jo giminės neturi pinigų, tai apverčiamas žeme kur nors patvoryj...

Turint tai galvoje, ar tenka stebėtis, kodėl moraliai genda mūsų krašto jaunimas?

★

Trečiadienio Laisvėje, rašant apie Brooklyno Aido Chorą ir jo mokytojus, per klaidą prasileido **Jurgis Kazakevičius,** per metų eilę vadovavęs šiam chorui.

Taip, Jurgis Kazakevičius įdėjo nemaža pastangų ir talento tam, kad šis choras gražiai gyvuotų ir bujotų.

★

Liguistas Irano premjeras, **Mohammedas Mossadegh,** atvyko į Niūjorką ginti savo krašto reikalus.

Neužilgo jis bus Jungtinių Tautų Saugumo Taryboje ir ten kalbės.

Mossadegh negali atsistebėti tuo faktu, kad Jungtinės Tautos, — organizacija, sukurta taikai ginti, tarpvalstybiniams nesusipratimams spręsti, — pasiėmė anglų kapitalistų interesus Irane ginti.

Taip, yra kuo stebėtis!

★

Praėjusį sekmadienį Francūzijoje įvykusieji provinciniai rinkimai ir vėl paliko to krašto komunistų partiją tvirčiausia.

Už šią partiją buvo paduota 1,524,443 balsų, — daugiau negu už kurią kitą.

Vasarą įvykusiuose parlamentariniuose rinkimuose ši partija taipgi gavo daugiausiai balsų.

Tai parodo, jog net ir didžiausios priešo pastangos nebegali tos partijos įtakos sumažinti.

Tas pats yra Italijoje.

★

Neužilgo įvyks Anglijos parlamento atstovų rinkimai.

To krašto komunistų partija kai kur statys savo kandidatus, bet daugumoje rinkiminių rajonų ji rems kairiuosius darbiečius, kovojančius už taikos išlaikymą.

ANGLIJOS VALDŽIA GRŪMOJA GINKLAIS PASILAIKYT EGIPTE

Jungtinės Valstijos remia anglų pozicijas prieš egiptėnus

London. — Anglija atmetė ir pasmerkė Egipto valdžios reikalavimą, kad ištrauktų anglų kariuomenę iš Suezo kanalo ruožto.

Anglų valdžia užreiškė, jog laikys savo kariuomenę tame ruožte, nepaisant Egipto grasinimo išvyti anglus.

Anglija sako, Egiptas neteisėtai mojasi panaikint 1936 metų sutartį, kuri leido anglų kariuomenei "daboti" Suezo kanalą. Ta sutartis padaryta iki 1956 m.

Anglijos užsienio reikalų ministras Herbertas Morrisonas taipgi atmetė Egipto reikalavimą ištraukti anglų valdininkus iš vadinamo Angliškai - Egiptinio Sudano. Jis pareiškė, jog anglai ten vis laikysis pagal 1899 metų sutartį. Ta sutartis numato, kad Anglija išvien su Egiptu valdys Sudaną.

Egiptas reikalauja visą Sudaną jam grąžinti.

AMERIKA REMIA ANGLIJĄ PRIEŠ EGIPTĄ

Jungtinės Valstijos palaiko Anglijos pusę prieš Egiptą. Amerikos diplomatai suranda, kad jei Egiptas pavarytų anglus nuo Suezo kanalo, tatai suardytų net Atlanto kraštų planus, "ginančius" Viduržemio Jūros šalis ir Vidurinius Rytus, ir labai pakenktų visam vakarinės Europos gynimui nuo Sovietų Sąjungos.

Gydytojai įsiuva naujas kraujagysles

Chicago. — Vieton sukietėjusių arterinių kraujagyslių kojose galima įsiūti ir prigydyti kitas kraujagysles, kaip parodė daktarai Ormand E. Julian, Wm. S. Dye, J. H. Olwin ir P. H. Jordan, darydami tokias operacijas per 9 mėnesius Hines Veteranų ligoninėje ir Illinojaus Universitete.

Jie išpjovė sukietėjusias arterijų dalis ir įdėjo minkštas vėnes kraujagysles, paimtas iš kitų kūno dalių.

(Galima naudoti ir užmuštųjų žmonių kraujagysles, išimant jas už vienos iki kelių valandų po mirties. Tatai įrodė Sovietų daktarai karo metu. Jie prigydė žuvusiųjų kareivių kraujagysles sužeistiesiems.)

Kojų kraujagyslių sukietėjimas (arteriosclerosis) būna labai skaudus. Su tokiomis kraujagyslėmis žmogus pavargsta, kai tik atsistoja.

Senatas atmetė du Trumano skiriamus teisėjus

Washington. — Senatas su šauksmais atmetė čikagiečius J. J. Druckerį ir Cornelių Harringtoną, kuriuos prezidentas Trumanas skyrė federaliais apskrities teisėjais.

Senatas sutiko su demokratu senatorium P. Douglasu, kuris asmeniniai užprotestavo prieš Druckerį ir Harringtoną.

ORAS. — Apsiniaukę ir gana šalta.

Kai kurie sako, jog Attlee nemanąs, kad jo šalininkai laimėsią daugumą atstovų parlamente; jis net ir nenorįs laimėti.

Spaudos sąjunga prieš Perono laikraštininkus

Montevideo, Uruguay. — Tarp - Amerikinės Spaudos konferencija atmetė atstovus 34-rių Argentinos laikraščių, kaip Perono fašistų. Bet priėmė delegatus 10 kitų argentiniečių laikraščių, kurie nesutinka su Argentinos diktatorium Peronu.

Atmestieji peronistai išmaršavo iš salės, šaukdami: "Tegyvuoja Argentina!"

Kiti konferencijos dalyviai palydėjo juos šauksmais: "Šalin jūs, fašistai!"

Konferencijoj dalyvauja laikraščių atstovai iš Jungtinių Valstijų, Centralinės ir Pietinės Amerikos.

Valdininkas perša dvigubą žinių cenzūrą laikraščiams

Philadelphia. — Jungt. Valstijų prekybos sekretorius Charles Sawyer sakė, negana, kad valdžia cenzūruoja žinias apie Korėjos karą, bet ir pats laikraščiai privalo atmesti pranešimus, kurie atrodo kenksmingais karinėms Amerikos pastangoms.

Sawyer, kalbėdamas Poor Richard Klube, pilnai užgyrė prezidento Trumano įsakymą, jog ir nekariniai valdžios skyriai turi cenzūruot perleidžiamas spaudai žinias.

Japonų valdžia smarkina ablavus prieš komunistus

Tokio. — Japonijos policija padarė kratas keliuose šimtuose komunistų raštinių bei knygynų; užgrobė tūkstančius brošiūrėlių ir lapelių, priešingų amerikinei politikai, ir areštavo dar 22 vadovaujančius komunistus.

Meksika išdavė Jungtinėm Valstijom komunistų vadovą Gus Hallą

Mexico City. — Meksikos valdžia suėmė ir išdavė Jungtinėms Valstijoms Gusą Hallą, Komunistų Partijos sekretorių.

Hall tapo pergabentas į Loredo, Tex,. ir atiduotas FBI slaptosios policijos agentams.

Federalis apskrities teismas New Yorke 1949 metais nuteisė Hallą ir devynis kitus komunistų vadovus penkiems metams kalėjimo, o vieną (Robertą Thompsoną)— trejiems metams.

Visi 11 buvo laikomi po $20,000 užstato kiekvienas iki apeliacijos Aukščiausiame Teisme. Kuomet apeliacija buvo atmesta, tai 7 tapo įkalinti, o Hall ir 3 kiti pasislėpė bei pabėgo liepos 2 d. šiemet.

Meksikos valdžia, išduodama Hallą Jungtinėms Valstijoms, sakė, kad jo "ateivybės popieriai buvo netvarkoj;" nepripažino jam prieglaudos kaip politiniam pabėgėliui.

Taksų kolektorius pats suko taksus nuo valdžios

Washington. — Kongreso Atstovų Rūmo komitetas surado, kad James P. Finnegan, būdamas taksų kolektorium St. Louis mieste, pats nesumokėjo bent $2,444 valdžiai priklausomų taksų per 3 metus.

Finnegan, St. Louiso demokratų politinis bosas, gavo po $10,000 metinės algos iš valdžios ir tuo pačiu laiku dar "uždirbo" po $30,000 iš įvairių biznių per metus. Įtariama, kad jis numušinėjo tiem bizniam taksus.

Taksų raštinėje jis dirbdavo tiktai porą - trejetą valandų per dieną, o dažnai ir visai neateidavo, kaip kad pats prisipažįsta.

Kaip jisai suko savo taksus nuo valdžios, tatai parodo jo išpildytos blankos, atmušančios nuo taksų šitokias išlaidas:

1949 metais — $3,212 už viešbučius, $3,093 už keliones, $4,681 už vaišes bei pasilinksminimus.

Panašiomis "išlaidomis" Finnegan numušė sau taksus ir už 1947 ir 1948 metus.

Amerika perkalbinėja Iraną, kad palaikytų anglų aliejaus biznį

New York. — Amerikos atstovai Jungtinėse Tautose perkalbinėja atvykusį Irano premjerą Mossadeghą, kad padarytų anglams nuolaidą kas liečia aliejaus pramonės naudojimą tame krašte.

Amerika perša palaikyti anglus kaip Irano valdžios partnerius aliejaus pramonėje.

Anglija tuo tarpu kreipėsi į Tarptautinį Teismą Hagoje, Holandijoje, kad įsakytų Iranui sugrąžinti anglams jų nuosavybę aliejinėje Irano pramonėje arba tinkamai jiems atlyginti, jeigu Iranas pasilaikys tą pramonę kaip valstybės nuosavybę.

(Pati Irano valdžia yra pasižadėjus anglams atlyginti.)

Politikieriai pelnė $2,700,000 už pirktus iš valdžios laivus

Washington. — Valdžia po pirmojo pasaulinio karo pardavė keliems politikieriams penkis žibalinius laivus, kaip atliekamus, už 100 tūkstančių dolerių. Paskui jie tuos laivus pardavė Standard Oil kompanijai, gaudami 2 milijonus, 800,000 tūkstančių dolerių.

Taip pasipelnę politikieriai yra Joseph E. Casey, buvęs kongresmanas; admirolas William F. Halsey; buvęs valstybės sekretorius Edward R. Stettinius (jau miręs) ir tūli kiti.

Senato komitetas žada tyrinėti, kiek jie nusuko taksų už gautus pelnus.

3 MIRĖ NUO NUODINGO GĖRALO

Cedar Falls, Iowa.—Trys "pabastūnai" geležinkelio darbininkai gėrė mišinį, padarytą iš chemikalo sienoms valyti, sodės ir antifreeze skystimo, naudojamo automobilių inžinams sulaikyti nuo užšalimo. Visi trys mirė.

Automobilių darbininkai balsuoja prieš paskubą

Detroit. — Dodge automobilių darbininkai balsuoja, ar streikuot prieš paskubos didinimą darbe.

Dėl paskubos paleidinėjama vis daugiau darbininkų.

TARIAMASI GREITAI PANAUJINT PALIAUBŲ DERYBAS KORĖJOJE

Vienur laimi mūšius amerikonai, o kitur šiauriniai korėjiečiai

Korėja, spal. 10.—Šiaurinių korėjiečių ir kinų pasiuntiniai susitarė su amerikonų pasiuntiniais panaujinti derybas apylinkėje Panmundžom kaimo, "niekeno žemėje," tarp priešingų fronto linijų. Ta apylinkė yra už 5 mylių į rytus nuo Kaesongo, pirmiau buvusios derybų vietos.

Pasitarimai tarp pasiuntinių iš abiejų pusių buvo nuoširdūs, ir tikimasi, kad greitai įvyks pilnutinės derybos dėl pertaikos Korėjoje.

KARO VEIKSMAI

Didelis būrys amerikinių tankų padarė urminį žygį rytiniame fronte, prasiveržiant iki 8 mylių pirmyn.

Sakoma, tankai sunaikino daug šiaurinių korėjiečių ir kinų. Cenzūruotas pranešimas užtyli, ar tankai laikosi naujoj pozicijoj ar grįžo atgal.

Ant vadinamo "širdies sutrynimo" kalno rytiniame fronte susibūrė nauji tūkstančiai šiauriniu korėjiečių ir jų draugų kinų; tad ir privertė amerikonus pasitraukti nuo vienos kalno briaunos.

Šiauriniai korėjiečiai daro įtužusias kontratakas prieš amerikonus įvairiose fronto dalyse.

ŠIAURINĖS KORĖJOS PRANEŠIMAI

Šiaurinės Korėjos liaudininkų radijas pranešė, kad jie atmušė penkias įnirtingas amerikonų ir jų talkininkų atakas kalnyne į žiemius nuo Yanggu, rytiniame fronte, ir nušovė 7 iš tų Amerikos lėktuvų, kurie vėl bombardavo ir apšaudė Šiaurinės Korėjos miestus.

Reikalauja apriboti galvijų skerdimą

Washington. — Kainų direktorius Mike DiSalle reikalavo tain pataisyti įstatymą, kad valdžia galėtų nustatyti, kiek leist galvijų skersti įvairioms skerdykloms.

DiSallė sakė kongresmanų komitetui, jog skerdyklos dabar supirkinėja per daug galvijų, per brangiai už juos moka ir siunčia mėsą į juodąjį turgų. Todėl valdžia negali mėsos kainų sukontroliuoti.

(Pats DiSalle kartotinai kėlė mėsos kainas aukštyn.)

Anglija uždaro Sovietų žinių radiją Londone

Londonas.— Anglijos valdžia įsakė uždaryti Sovietų radijo žinių stotį Londone. Ta stotis išversdavo Maskvos radijo žinias į anglų kalbą ir paskleisdavo.

Daugelis Anglijos laikraščių gaudavo ir nurašytus vertimus. Tai buvo tikresni sovietinių žinių vertimai, negu kiti, kuriuos pasidarydavo pačios anglų - amerikonų radijo stotys.

Sovietinis žinių įmtuvas Londone veikė nuo 1941 m.

ATIDĖTAS SAUGUMO TARYBOS POSĖDIS

New York. — Nuo ketvirtadienio tapo atidėtas į šeštadienį Jungt. Tautų Saugumo Tarybos susirinkimas, kuris svarstys Anglijos skundą dėl to, kad Iranas perėmė anglų aliejaus pramonę į savo rankas.

Atidėjimo prašė pats Irano premjeras Mossadegh, kurio sveikata dabar tikrinama vienoje New Yorko ligoninėje.

Mossadegh gins Irano teisę nusavinti buvusį anglų aliejaus biznį.

Senatoriai tyrinės ragangaudį McCarthy

Washington.—Senato rinkiminė komisija ima tyrinėti raudonbaubį republikoną senatorių Joe McCarthy pagal šitokius demokrato senatoriaus Williamo Bentono skundus:

McCarthy po priesaika melavo, kad valstybės departmente palaikomi komunistai, ir šmeižė atsakingus valdininkus, pats sau prieštaraudaams.

McCarthy skleidė šmeižtus prieš demokratą senatorių Tydingsą rinkimuose Marylande, kuomet Tydings vėl kandidatavo į Senatą.

McCarthy suko priklausomus valdžiai taksus.

Savo rinkimams jis naudojo daugiau pinigų, negu įstatymas leidžia.

Senatorius Benton todėl reikalauja išmest McCarthy iš Senato.

Čiangininkai nužudė dar 9 savo priešus

Formoza. — Čiang Kaišeko kinų tautininkų teismo sprendimu, tapo sušaudyti dar 9 kinai bei formoziečiai. Čiangininkai juos nužudė kaip vadinamus "komunistų agentus."

4 lenkai maištininkai pabėgo Švedijon

Stockholm, Švedija.—Keturi lenkai, grūmodami revolveriais kapitonui, užvaldė žvejinį laivą Heleną ir juom paspruko į Švediją.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisvė, Inc.
Established April 5, 1911
Every day except Sundays, Mondays, and Holidays
110-12 ATLANTIC AVENUE, RICHMOND HILL 19, N. Y.
TEL. VIRGINIA 9-1827-1828

President, GEORGE WARES; Secr.-Treasurer WILLIAM CHAPELS
Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year	$7.00	Canada and Brazil, per year	$8.00
United States, per 6 months	$3.75	Canada and Brazil, 6 months	$4.00
Queens Co., per year	$8.00	Foreign countries, per year	$9.00
Queens Co., per six mos.	$4.00	Foreign countries, 6 months	$4.50

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

BERGŽDŽIAS DARBAS.

JAU PER ILGĄ LAIKĄ amerikinėje spaudoje, mitinguose ir Kongrese be atvangos kuliamas klausimas: kodėl Kinijos liaudis nuvertė Čiang Kai-šeko gengę ir pati pasiėmė krašto reikalus į savo rankas?

Dėl to republikonai kaltina demokratus, pastarieji republikonus; dėl to persivertėlis Budenz turi "good time" liūdydamas prieš Achesoną, prieš Jessupą, ir kitus valstybės departmento pareigūnus; dėl to smarkiai išsiplepa senatorius McCarthy; dėl to pastaruoju metu ir Harold E. Stassenas pasirodė "dideliu žmogumi," liūdydamas, jog buvo laikai, kai Jessup ir Achesonas ir kiti stojo už tai, kad netekti Čiang Kai-šekui jokios pagalbos, nes jis jau visvien yra žlugęs.

Šitie amerikiniai čiang kai-šekininkai tvirtina, jog Achesonas ir kiti buvo pasirengę pripažinti Kinijos Liaudies Respubliką, tik jiems kelią pastojęs gen. MacArthuras ir kiti "dideli žmonės."

Kokie nayvūs tūli mūsų krašto politikieriai! Jiems šiandien atrodo, tarytum būtų buvę galima Kinijos revoliucijos eigą sulaikyti, tarytum, jei Achesonas ar Jessupas ar kuris kitas valstybės departmento pareigūnas, būtų griežtai stojęs už Čiang Kai-šeką, tai pastarojo viešpatavimas Kinijoje būtų buvę galima išgelbėti.

Koks kūdikiškumas!

Šiandien juk kiekvienam yra aišku, jog mūsų vyriausybė davė Čiang Kai-šekui ginklų už bilijonus dolerių ir visi tie ginklai perėjo Kinijos liaudies nuosavybėn. Čiang Kai-šeko režimui buvo lemta žlugti ir jis žlugo. Kinijos liaudžiai buvo lemta laimėti, na, ir ji laimėjo!

Jokia pajėga negalėjo sulaikyti Amerikos žmonių kovos prieš anglus imperialistus 1776 metais.

Jokia pajėga negalėjo sulaikyti didžiosios Francūzų revoliucijos.

Jokia pajėga, — o kiek buvo dėta jėgų! — negalėjo sulaikyti spalio revoliucijos plėtojimosi Rusijoje.

Jeigu taip, tai kokia pajėga galėjo sulaikyti Kinijos liaudies revoliuciją už išsilaisvinimą!

Tačiau, nežiūrint viso to, dar ir šiandien pas mus ieškoma kaltininkų, kurie būk tai esą atsakingi už tai, kad didvyriška Kinijos liaudis laimėjo savo revoliuciją. Plepama, rašoma, kaltinama tas ir kitas valdininkas bei pareigūnas, tarytum šis ar tas valdininkas būtų galėjęs sulaikyti tai, kas nesulaikoma!

Iš šitų visų apklausinėjimų ir "liūdijimų," tačiau, vienas dalykas išplaukia aikštėn: savu laiku ir Achesonas ir Jessupas ir kiti sakė, jog mes, norime ar ne, turėsime pripažinti Kinijos Liaudies Respubliką. Tai buvo teisingas nusistatymas, nežiūrint to, kad tie pareigūnai vėliau jo atsisakė.

Anksčiau ar vėliau Amerika turės pripažinti Kinijos Liaudies Respubliką panašiai, kaip ji turėjo pripažinti Tarybų Sąjungą!

Ignoruoti tokią valstybę, kaip Kinija, nieks negali, nes kaip gi tu gali ignoruoti 500 milijonų gyventojų tautą?

Dėl to mums rodosi reikėtų nutraukti tie "tyrinėjimai" ir pradėti persiorijentuoti, pripažįstant tą istorinį faktą, kurio negalima nepripažinti!

ATSISAKĖ PERSVARSTYTI.

AUKŠČIAUSIAS ŠALIES TEISMAS (jo dauguma) atsisakė persvarstyti 11 komunistų vadovų bylą, t. y., Smitho akto legalumą.

Kaip žinia, šis teismas, paskelbęs savo sprendimą šių metų birželio 4 dieną, pripažino Smitho aktą įstatymišku. Iš tikrųjų jis tai padarė ne vienbalsiai, o pasidalinęs: vienas teisėjas sprendime visai nedalyvavo, o du teisėjai buvo tam sprendimui priešingi, du, balsavę už sprendimą, padarė savo paskiras opinijas-pareiškimus; tik keturi teisėjai vienbalsiai po vyriausiojo teisėjo Vinsono pareiškimu pasirašė.

Dėl to buvo teisėtai reikalauta, kad teismas iš naujo pernagrinėtų savo pirmesnįjį sprendimą.

Deja!...

Tolydžio buvo reikalauta, kad aukščiausias teismas paimtų nagrinėti ir tai, kas žemesniajame teisme (vadovaujant teisėjui Medinai) buvo neįstatymiškai pravesta. Bet teismas ir čia atsisakė tarti savo žodį.

Žymusis St. Louiso advokatas John Raeburn Green buvo įteikęs apeliaciją, prašant, kad teismas pernagrinėtų Daily Workerio redaktoriaus John Gates bylą, nes nusimerkimas kalėjiman D. W. redaktoriaus grėsia tuo patim ir kitiems laikraščių redaktoriams. Mr. Green, taigi, čia stojo ginti vyriausiai spaudos laisvę. Deja, ir šią apeliaciją teismas atmetė.

Teismo dauguma, vadinasi, eina pavėjui.

Kas dabar?

Amerikos žmonėms, kuriems rūpi Teisių Biliaus apgynimas, liekasi tas pats: kovoti už Smitho akto atšaukimą.

Jei tik žmonės išsijudins veiklon, jei tik kils platesnis reikalavimas, tai, be abejojimo, Kongresas ir bus priverstas tąjį įstatymą atšaukti.

Kas Ką Rašo ir Sako

AUKOS M. BIRŽIŠKAI

Los Angeles mieste gyvena prof. Mykolas Biržiška, dipukas, vienas trijų Biržiškų brolių.

Pasak tūlos spaudos, neseniai ten įvyko Biržiškai pagerbti pietūs, kurių proga jam buvo įteikta ("medžiaginei jo būklei pagerinti") 500 dolerių aukų. Aukos buvo renkamos per visą Ameriką.

Biržiškus, kaip žinia, iš Vokietijos atsikvietė Waterburio Deveniai. Negalėdami Devenių "svetingumo" pakęsti, Biržiškai bėgo, kur galėjo. Ir šiandien, štai, Mykolas Biržiška, seno amžiaus žmogus, jau priverstas gyventi iš visuomenės aukų.

Aišku, mes nepriešingi tam, kad žmonės Biržiškai aukojo; nesistebime, kai seno amžiaus žmogui tenka parinkti aukų, kad jis galėtų gyventi. Bet mes šia proga pakartojame tai, ką seniau esame sakę: jei Mykolas Biržiška būtų grįžęs gimtojon savo šalin, Lietuvon, tai šiandien jam nereikėtų čia skursti ir gyventi iš išmaldų, — jis būtų aprūpintas pensija, nežiūrint, ar jo jėgos jam leistų dirbti ten kultūriniame bare darbą, ar ne.

TURKŲ REAKCININKŲ "ŽYGIAI"

Lietuvos žinių agentūra Elta skelbia tokią įdomią žinią iš Turkijos:

Rugpiūčio 20 d. Izmire buvo atidaryta 20-oji Tarptautinė prekių paroda, kurioje dalyvauja 12 šalių, jų tarpe Čekoslovakija ir Vengrija. Parodą atidarė Turkijos ekonomikos ir prekybos ministras Muchlis Ete. Po iškilmingojo atidarymo Turkijos valdžios organai su Muchliu Ete priešakyje apėjo parodos paviljonus. Jie išreiškė dėkingumą Čekoslovakijos paviljono administracijai už gerą paviljono apipavidalinimą.

Tris dienas Čekoslovakijos paviljonas buvo vienas iš gausiausiai lankomų paviljonų. Be naujausių mašinų ir Čekoslovakijos pramonės dirbinių, paviljone buvo eksponuojami stendai ir transparentai, atspindintieji Čekoslovakijos darbo žmonių gyvenimo sąlygų gerėjimą, o taip pat Čekoslovakijos liaudies kovą už taiką visame pasaulyje.

Čekoslovakijos paviljono populiarumas nepatiko Turkijos valdžios organams. Rugpiūčio 23 d. laikraštyje "Džumhuriet" buvo išspausdintas straipsnis, kuriame buvo pareikšta, kad Čekoslovakijos paviljonas Izmiro pramonės parodoje yra komunistinės propagandos daigynas". Tą pačią dieną Izmiro valdžios organai, nepaisydami leidimo, kurį turėjo Čekoslovakijos paviljono administracija, pareikalavo, kad būtų nuimti transparentai ir stendai, atspindintieji Čekoslovakijos darbo žmonių gyvenimo sąlygų gerėjimą, nedarbo likvidavimą šalyje ir Čekoslovakijos liaudies kovą už taiką. Kai paviljono administracija atsisakė įvykdyti šį Turkijos valdžios organų neteisėtą reikalavimą, policija ir žandarai apsupo paviljoną ir nuplėšė transparentus bei stendus nuo paviljono sienų. Šie transparentai ir stendai buvo konf. ir perduoti prokuratūrai kaip "komunistinės propagandos daiktinis įrodymas". Paviljono direktorius buvo prokuratūros ištardytas ir perduotas teismui.

Protestuodama prieš Turkijos valdžios organų neteisėtus veiksmus, Čekoslovakijos paviljono administracija uždarė paviljoną.

Vengrijos paviljonas taip pat buvo kruopščiai "patikrintas" ieškant jame "komunistinės propagandos".

Netenka nei sakyti, jog turkams taip daryti įsakė Maršalo plano viršylos, iš kurių turkai reakcininkai gauna dolerių.

JŲ PASTANGOS IR VAISIAI

Praėjusį sekmadienį Niujorko mieste įvyko trys didžiuliai masiniai mitingai, kuriuose buvo kalbamos maldos už taiką ir sakomos kalbos už taiką.

Įvairūs raudonbaubiai tuos mitingus (per Niujorko World - Telegram and Sun ir kitą reakcinę spaudą) iš anksto pakrikštino komunistiniais ir pasakė, kad ten būsią meldžiamasi "tik už Staliną."

Prieš tokias insinuacijas išstojo niujorkiškio Compass redaktorius Mr. Thackrey (kuris, beje, buvo vienu kalbėtojų minėtuose mitinguose), pareikšdamas: tokie raudonbaubių raštai pila vandenį ant komunistų malūno. Nes tai, sako rašytojas, parodo, jog tik komunistams ir "kairiaspariniams" rūpi taika, o tokiems, kaip raudonbaubis Woltmanas ir jiems panašiems, rūpi karas.

Formoza.—Čiang Kai-šeko kiniai tautininkai skleidžia gandus, kad vis daugiau sovietinių submarinų pasirodo arti pietinės Kinijos.

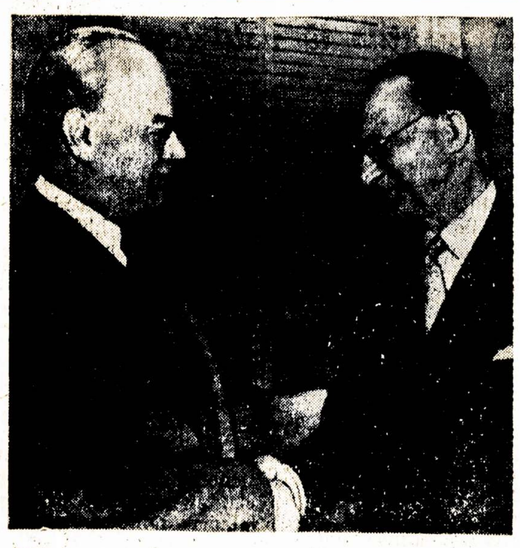

Italijos premjeras Alcide DeGasperi susitinka su Jungtinių Valstybių iždininku John W. Snyder. Pokalbis buvęs malonus. Italija gaus, ko norėjo, o mes taksais iš savo algų už tai sumokėsime.

DŽIMIO ŠMOTO ISTORIJOS

—Alau, mister Šmotai,— riktelėjo Blynas, kai aš jį sutikau ant Unijon avenės netoli Grandstryčio.

—Alau, mister Blynai,— atsakiau aš.

—Kur tu buvai dingęs beveik per pusę vasaros?

—Vandravojau po svietą.

—Kur gavai pinigų?

—Gavau pagal Maršalo planą. Iš ten dabar visi, kas tik nori pasivandravoti, gauna.

—Su kuo vandravojai, — pats vienas?

—Su Džianu Užgimėliu. Sėdomės į fordą ir dūi į svietą. Jo karas, o mano gazas. Na, o kas naujo Brooklyne? Ką tu per tą čėsą sužinojai? Ar Vlikas jau susitaikė su šėpa Lozoraičiu? Ką?!

—Ale tu ir pataikei! Kaip čia atsakyti: susitaikė ir nesusitaikė. Vlikas būtų gal pasidavęs šėpai, ale ta Amerikos Lietuvių Tarba neprileido, ba Grigaitis nemyli šėpos Lozoraičio, o Lozoraitis nemyli Grigaičio ir Šimučio. Tai gal dar nesusitaikė.

—Tai kas bus?

—Anistigad, nežinau. Gali būti nauja vaina. Ba šėpa Lozoraitis ne durnas. Be to, jis turi Kybartų aktus kišenėje, paliktus paties Smetonos. Tai Vlikas prieš jį ir dreba. Dreba ir Grigaitis, ba jis žino, jei diplomatijos šėpas bus priimtas į Vliką, tai Grigaitis bus aut iš Amerikos lietuvių tarbos.

—Tai kaip dabar tie tinksai stovi?

—Stovi, kaip stovėjo, ba Vlikas irgi nedurnas, — jo lyderiu yra pats Krupavičius, tas ką lašinius skuto.

—O kaip reikalai atsitiko po to, kaip mirė Džiovas Gabrys? Kas jo pleisą užėmė?

—Dar nežinau. Ieškome akndidato.

—Kodėl tu pats, mister Blynai, nerunini ant kokio nors načialninko?

—Mažai mokytas, bo škūlėn nėjau.

—O kam to mokslo reikia? Ana Jogaila nemokėjo nei savo pavardės pasisaininti, o nuėjo į žentus pas Jadvygą.

—Nesijuok iš Jadvygos, ba ji tuoj bus šventa.

—Ką?

—Sakau gi, kad ji tuoj bus šventa. Aną dieną prancūziškomn gazietoj čitojau, kad Paryžiuje susidarė specialė komišin, kuri darys viską, kad popiežius paskelbtų Jadvygą šventa. O kai taip bus, tai kunigai įsakys mums prieš ją klauptis ir melstis, kad ji išgelbėtų mus nuo peklos. Į tą komišiną ar komitetą įeina ir prancūzas generolas Weygandas ar kaip jo ten pavardė. Ar tu mislini, kad lenkams pavyks padaryti Jadvygą šventa ir mums reikės prieš ją klauptis ir jai poterius kalbėti?

—Sunku pasakyti. Atsimink, mister Blynai, kad nėra jau taip lengva iš prakeikto daikto padaryti šventą. Va, kaip ten esti: Sakysime, popiežius norėtų padaryti šventu tave (manęs tai jau nedarys). Pirmiausiai jis turėtų paskirti du advokatus: vienas — velnio advokatas, o kitas — Dievo advokatas. Abudu tie advokatai tada stotų darban. Velnio advokatas ieškotų tavo griekų, o Dievo advokatas — tavo cnatų. Paskui specialė komišin turėtų įsikišti ir surasti, ar tu padarei daugiau griekų ar daugiau cnatų? Taigi: ar tu mislini, kad Jadvyga turės daugiau cnatų, kaip griekų? Aibečiu laif, ne!

—Aš irgi taip mislinu. Ale jei velnio advokatu bus paskirtas tas generolas Weygand, tai jis daug griekų gali užtylėti. Ar ne taip?

—Jes, tas gali būti. Ale aš nemislinu, kad Jadvyga turėjo kiek nors cnatų. Ji buvo didelė griešninkė, griešino ir su Jogaila ir su kitais, ba ji buvo smart, o smart žmonės visi griešina.

—Ale aš turiu skubėti į štorą, tai gudbai, Mr. Šmot!

—Gudbai, mister Blynai. Iki kito rozo!

Margos mintys

Žmonės tur būt eina tvirtyn. Apie 20 metų atgal reikėjo dviejų tvirtų vyrų parnešt iš grocernės maisto už dešimt dolerių. Šiais metais mažas berniukas parneša už tokią sumą!

—:—

—Argi tu mylį tą storą senį Poterį?—klausė Ona.

—Labai "laikinu" tuos vyrus, kurie padaro didelius dalykus, o labiausia myliu poną Poterį, nes jis praėjusiais metais padarė $50,000,—pareiškė Cicilija.

—:—

Kai kurie judami paveikslai nėra išleisti dėl publikos sužavėjimo, bet per prievartą išvaryti prieš laisvai tikinčius žmones.

—:—

— Amerikos orlaiviai skrenda tūkstantį mylių per valandą,—išsitarė Jokūbas.

—Tur būt orlaivis 8-tas nuskrido pas aniuolus ant pietų, kad nesugrįžo paskirtu laiku, — pridėjo Petras.

—:—

Hippopotamus, vežamas iš Afrikos į New York zoo, įkando žvėrių aptarnautoją ir laivas turėjo plaukt atgal į Mombasą, išimt hippopotamą iš laivo.

Tur būt aptarnautojas užpoizino hippopotamus.

—:—

Los Angeles dantų daktaras kando taip tvirtai vagiui, kuris norėjo jį apvogt, kad prarado du dantis.

Taigi, jei nori kąst, tai turi žinot, kaip tą padaryt.

—:—

—Aš nesu buvęs judžių paveikslų matyt savo gyvenime, — sako Antanas. — Dabar per televiziją jau dasivariau iki 1922 metų.

—Tai tu dėl tų smarvių tik degini tūbas be reikalo, —sako Juozas.—Prie to, ir akis dilini be jokios naudos.

—:—

Judžių aktorius Tom Neal užmokėjo daktarui už Barbarą Payton "Wasserman test."

Dabar Franchot Tone, taipgi aktorius, apsivedė su išegzaminuota B. Payton. Žinoma, Neal pasiuntė Tone į ligonbutį, kuriam daktarai egzaminavo nosį.

—:—

Trumano administracija Washingtone visai nevaržo diržų, vaikščioja visai liuosai ir ima progą pametimui savo kelnių.

—:—

Mokytoja: — Paaiškink man, kas yra potvynis?

Studentas: — Tai yra tas ravas, iš kurio išsilieja vanduo.

———

Mokytojas, atvažiavęs iš kito miesto, sakė prakalbą apie žiurkių ypatybes ir jų blogumus studentų klasei. Pabaigus kalbą, vienas studentas pasiprašė balso ir pareiškė:

"Gerbiamas mokytojau, ačiuoju jums už tokią gražią kalbą. Visai nežinojau, kaip žiurkė atrodo iki tamsta pasirodei ant pagrindų."

—:—

Jonas: — Visi dabar kalba apie taiką, tik nėra žinios, kuomet ji įvyks.

Kazys: — Nekurių mūsų Washingtono politikierių kalbos rodo, kad jie bijosi daugiau taikos, negu karo, niekur nekariaudami.

—:—

Mokytojas: — "Kaip sena vpata būtų, gimus 1894?"

Mokytojas: — "Vyras ar moteris?"

—:—

Yra sakoma, Korėjoje nevykstanti taika vien tik todėl, kad raudonieji atvažiuoja į taikos posėdžius su paimtais nelaisvėn amerikiniais jeepais.

—:—

—Kai tu gyveni dideliam mieste, pasakyk man, — klausė viešnia berniuką, — kaip atrodo mūsų bažnytkiemis jums?

Berniukas: — Jūsų miestelyj visi žino, kieno čekis yra didelis ar mažas; taipgi visi žino, kuri moteris nėra gera dėl savo vyro.

Spartakas

Nashua, N. H.

Gal 1,000 neteks darbo

Visą šį pramoninį miestelį supurtė paskelbimas Textron Inc. žinia, kuri paliečia darbus ir gyvenimą tūkstančio darbininkų.

Kompanija pranešа, kad ji likviduoja arba uždaro "blanket and wide sheeting" departmentus, kuriuose tiek darbininkų dirba. Iš apie 1,200 darbininkų, tiktai apie 6 šimtai pasiliks "dyeing and finishing" departmente, kuris nebus likviduotas.

Uždarymas įvyks su pabaiga šių metų. Kompanijos viršininkai sako, kad gal kada nors, sąlygoms pasikeitus, jie vėl bandys savo biznį išplėsti.

Miesto majoras Nichols žada dar tartis su Textron kompanijos bosais, taip pat su Prekybos Butu, kad sulaikius nuo uždarymo minėtus departmentus.

Panašiai išsireiškė ir CIO unijos, Textile Workers of America, direktorius M. Michael Botelho. Unija irgi darysianti viską, kas tik galima, kad Textron kompanija pakeistų savo nusistatymą ir nors vieną tų departmentų paliktų neuždariusi.

Ar tos pastangos ką nors pagelbės? Dabar dar sunku pasakyti. Tuo tarpu didžiausias susirūpinimas viešpatauja tarpe paliestų darbininkų ir jų šeimų. Kitose įmonėse šiame mieste gauti darbo beveik neįmanoma.

Koresp.

DR. S. MATULAITIS —2—
10-10-51

Lietuvių tautos istorija

(Tąsa)

II.

GRAIKAI.

Pirmučiausia atsikėlė į Europą ta arijų dalis, iš kurių kilo graikai ir lotynai.

Graikai apsigyveno patogioj ir derlingoj šalyje, iš trijų pusių jūromis apsuptoje. Per jūras lengva jiems būdavo susižinoti su kaimynais. Graikijoje veikiai pakilo prekyba. Bepirkliaudami su kaimynais, graikai praturtėjo ir pragudrėjo, ypačiai, kad artimi jų kaimynai buvo aigiptiečiai, kurie jau tuomet buvo gerokai apsišvietę ir išsiplėtoję. Iš jų graikai daug ko išmoko.

Tokioms laimingoms sąlygoms susidėjus, Graikijoje veikiai pakilo žemės ūkis, prekyba, puikių viešųjų namų statymas, puikių papuošalų ir stovylų darymas, muzika ir, galiausiai, mokslas.

Ilgainiui graikai toli pralenkė visas tuomet pasaulyje žinomas labiau išsilavinusias tautas, kurias pasididžiuodami vadino jie barbarais, t. y. tamsiais žmonėmis.

Graikai nesusimetė į vieną valstybę. Kiekvienas miestas su apygarda buvo atskira valstybė.

Tokių mažų valstybėlių Graikijoj buvo daugybė. Svarbiausios ir galingiausios tarp jų buvo Atėnai ir Sparta, kuriedvi varžėsi dėl pirmenybės Graikijoje.

Pagaliau, trečiam šimtmetyje prieš Kristaus gimimą, Makedonijos karalius užkariavo Graikiją ir sujungė visas mažąsias valstybes į vieną didelę Graikų valstybę. Jo sūnaus, Aleksandro Makedoniškio, vadovaujami, graikai užkariavo Mažąją ir Vidurinę Aziją ir Aigiptą (Afrikoje). Tai buvo trečiame prieš Kristaus užgimimą šimtmetyje.

Visose užkariautose šalyse graikai išplatino savo kultūrą.

Be to, nemaža graikų išeivių apsigyveno Italijos, Ispanijos ir Juodųjų jūrų pakraščiuose, įkurdami ten miestus ir kaimus.

Tuo būdu graikai, tai kariaudami, tai išsikeldami iš savo krašto, išnešiojo tarp puslaukinių kitų šalių gyventojų ir išplatino graikų dvasinę ir medžiaginę kultūrą.

Bet graikų valstybė neilgai tetvėrė. Ilgainiui pradėjo silpnėti, kol, galų gale, 150 metais prieš Kristų buvo romėnų užkariauta.

Kas gi privedė Graikiją prie silpnybės ir žlugimo? Štai padarė išbujojusi turtų nelygybė, perskyrusi Graikijos piliečius į dvi viena kitai priešingas dalis: turtingus ir neturtėlius. Kita svarbi Graikijos žlugimo priežastis buvo perdaug įsiviešpatavusi vergija. Pagaliau prie to priėjo, kad Graikijoj patys graikai nedirbo jokio rankų darbo, vis tai turėjo atlikti vergai, kurių buvo daugiau negu pačių graikų. Paimkime pavyzdžiui dvi svarbiausias Graikijos valstybes: Atėnus ir Spartą.

Atėnuose, didžiausio jų žydėjimo laikais, laisvų piliečių tebuvo 90 tūkstančių. Tik tie laisvieji graikai tegalėjo dalyvauti susirinkimuose ir turėti balso valstybės klausimuose.

Jiems dirbo 360 tūkstančių vergų, kurie nebuvo žmonėmis laikomi, bet gyvais daiktais ir, žinoma, neturėjo jokių teisių.

Buvo dar Atėnuose 45 tūkstančiai svetimšalių ir atleistinių (paleistieji vergai). Šie, nors ir buvo laisvi, bet neturėjo balso nei valstybės nei visuomenės klausimuose.

Vergai atlikdavo visus darbus. Dirbo laukuose ir dirbtuvėse. Jų darbo vaisiai atitekdavo jų ponui.

Pergalėję persus, Atėnai paliko galingiausia valstybė Graikijoje. Atėnai išgelbėjo Graikiją nuo persų jungo, kad užmesti jai savo jungą. Po tų karų beveik visa Graikija, išskyrus Spartą ir Peloponeso pusiasalį, priklausė Atėnams. Atėnų piliečiai ėmė smarkiai lobti. Atėnams, mat, teko didžiulis iš persų atimtas karo grobis. Visi priklausą jiems miestai ir salos privalė mokėti įvairias rinkliavas Atėnų naudai. Be to, po karų ėmė smarkiai augti pirklyba ir pramonija, kas dar labiau didino Atėnų piliečių turtingumą. Bet tie turtai atitekdavo tik nedideliam turtingųjų skaičiui.

Kuomet turtingoji mažuma lobo, didžiuma laisvųjų Graikijos piliečių vis labiau skurdo. Neturėdami iš ko įsigyti vergų, kurie jiems dirbtų, tie piliečiai radosi labai keistame padėjime. Viena, laisvam piliečiui lyg gėda buvo, tarsi vergui, dirbti rankų darbas, o antra vertus, ir patsai rankų darbas labai mažai teduodavo pelno. Mat, rankų darbas be galo menkai tebuvo mokamas. Kam mokėti brangiai laisvam darbininkui, kad už menkus niekus galima buvo vergą nusipirkti?

Tokioms sąlygoms esant, laisviesiems piliečiams nesinorėjo jokio rankų darbo dirbti. Užtat ilgainiui didžiuma laisvųjų Graikijos piliečių pavirto alkana, nieko neveikiančia, ištvirkusia ir parsiduodančia minia. Pinigais, pažadais galima buvo juos visuomet savo pusėn patraukti. Jie su neapykanta žiūrėjo į turtinguosius ir stengėsi užkrauti turtuoliams visas valstybės išlaidas. Turtuoliai iš savo pusės nekentė juos slėgiančią liaudį. (Liaudis graikiškai—demos.) Iškilus karui tarp Atėnų ir Spartos, ne vienas Atėnų turtuolis slapta palaikė—ar viešai perėjo į Spartos pusę. Spartos pergalėjimas Atėnų turtuoliams atrodė geriausia proga nusikratyti liaudies viršenybe (demokratijos).

(Bus Daugiau)

BINGHAMTON, N. Y.

MIRUS

Anastazijai Barzdevičienei

Reiškiame širdingą užuojautą jos dukrai Evai ir žentui George Slesoraičiams, anukei Ritai, seselėms Bubienei ir Marozienei, broliui Alfonsui Kaminskui ir visiems kitiems giminėms:

P. K. Jozapaičiai	J. A. Žemaičiai
Pov. ir Anna Mikolajunai	Anna Walius
H. Žukienė	J. M. Kazlauskai
V. Kapičiauskienė	J. K. Vaicekauskai
A. J. K. Navalinskai	M. Sadauskienė
L. U. Šimoliūnai	E. Čekanauskienė
B. V. Žmitraitės	Valerija Kaminskienė
N. Garnienė	E. Palionienė
W. Virukitis	E. Kuokalienė
A. T. Bagdonai	Marta Kaminskienė
John Strolis	Peter Gegžna
A. Garuckis	M. Mikalajūnai
I. M. Luzinai	I. H. Vėžiai

Velionė Barzdevičienė buvo demokratijos mylėtoja ir Laisvės skaitytoja, taipgi rėmėja.

DETROIT, MICH.

Peticija dėl FEPC atmesta

Miesto klerka Thomas D. Leadbeter paskelbė, kad negrų Labor Council reikalavimas dėl "Fair Employment Practices Committee" nebus lapkr. 6 d. ant balsavimo formų, nes negavę reikalaujamo kiekio parašų (25,964).

Visi didlapiai ir miesto taryba (Common Council) tą Negro Labor Council apšaukė kairiojo sparno grupe.

Prie to dar prisidėjo ir UAW-CIO spykeriai pasakydami, kad peticija norinti tik padrumst ("Disrupt normal demokratic procedures in obtaining FEPC legislation").

Ot, tai ir demokratija — žmonių valdžia.

Kuomet negrai reikalauja lygybės, tai valdovai sako, "tu esi per kairus, to negausi ir Fair Employment nesinaudosi.

Detroite, nepaisant, kokis obalsis pasigirs už darbo žmonių reikalus, tai visų pirma verčiama kairumas ir raudonumas ant tų obalsių paskleidėjų.

Kai Jeffrey, Jr., unijos perstatė į miesto majorą prieš Antwerfą, visi laikraščiai apšaukė jį komunistu ir raudonųjų pasekėju ir t. t. O Jeffrey (dabar jau miręs) pirmiau išbuvo keturis metus Detroito majoru, ir visi kapitalistiniai klapčiukai didžiavosi, kad turi gerą majorą.

Kai George Edwards buvo pastatytas iš darbo pusės, taipgi visi laikraščiai bliovė apie jo raudonumą ir sėdėjimo streiko organizavimą. Dar ir dabar, kai valstybės gubernatorius Williams paskyrė G. Edwardsą į mirusio teisėjo vietą, laikraščiai burbtelėjo, pakartodami jo raudonumą.

O kuomet prasidėjo Detroite unijų organizavimas, tuomet laikraščiai visų kapitalistų burnomis, gvoltu rėkė, kad tik komunistai nori unijos, ir jie nori demoralizuot industriją dėl Maskvos gerovės!

Gi po šių metų Labor Day parado tie visi didlapiai prapliupo, sakydami, kad tik demokratinėj šalyj gali darbo žmonės laisvai organizuotis.

Kurie organizavo unijas ir streikavo, kiekvienas yra paragavęs buržuazinės lazdos arba apstumdymo.

O jei ne Frank Murphy, kuris tuomet buvo valstybės gubernatorium, ir griežtai atsisakė siusti miliciją kapitalistams į pagalbą, to viso organizuotumo sutriuškinimui, tai gal ir šiandien kiekvienas boselis jotų ant darbininko sprando taip, kaip ir pirmiau, ir jokių unijų nebūtų.

Taigi, tik Frank Murphy demokratija pagelbėjo unijų įsteigimui.

Darbo unijos, ypatingai CIO Detroite, turėtų pastatyt Frank Murphy paminklą miesto viešoje aikštėje, su užrašu:

"Jis daugiausia prisidėjo prie unijų suorganizavimo."

Ir jei atsiras kitas tokis didelis žmogus, su Frank Murphy prakilnumu, tuomet įeis į galią ir Fair Employment Practices Detroito mieste.

Spartakas

Cleveland, Ohio

Teisių Biliaus sukakties minėjimas šį šeštadienį

Šiemet sukanka 160 metų nuo Teisių Biliaus priėmimo į Jungtinių Amerikos Valstijų konstituciją. Todėl Piliečių Komitetas Clevelande rengia tos svarbios sukakties atžymėjimą su prakalbomis, muzikale programa ir užkandžiais. Atžymėjimas įvyks sekantį šeštadienį, spalio 13, Hungarian Hall, svetainėje, 11123 Buckeye Ave. Pradžia 8-tą valando vakaro.

Žymesniais kalbėtojais bus: buvęs Michigano senatorius geras prakalbininkas, **Stanley Nowak** ir veikli tarpe religinių žmonių, buvusi Antram Pasauliniam Taikos Kongrese, įvykusiam Varšavoj ir atlankiusi Tarybų Sąjungą, **Pauline Taylor.**

—o—

Draugas Rodgers Nesveikuoja

Clevelando vienintėlis "Vilnies" vajininkas ir nenuilstantis veikėjas Petras Rodgers nesveikuoja, tik dar nesiduoda paguldomas į lovą: jis darbuojasi, kaip ir visada Vilnies vajui, pardavinėja LDS 55 kuopos vakarienės tikietėlius ir darbuojasi, kur tik mato reikalą. Linkime Petrui geriausios sveikatos.

—o—

Negrų Apšvietos Susivienijimo Vajus

Nacionalio Susivienijimo Spalvuotų žmonių Apšvietai Clevelando skyrius išstojo su vajum, kad sukelti $20,000 į veiklos fondą, į kurį jau sukėlė $5,000. Taipgi pasiryžę gauti 10,000 naujų narių Clevelando skyriui.

To didžiulio vajaus atidarymas įvyko Cory Methodistų bažnyčioje ir žymiausiu kalbėtojum buvo vyriausias šios organizacijos teisių patarėjas Thurgood Marshall, kuris, tarpe kito, kaltino gen. MacArthur'ą auklėjime raslų paskirstymo, segregacijos Tolimuose Rytuose. MacArthuras neturėjo nei vieno negro kareivio savo garbės gvardijoj, kvatieros bene, nei kvatieros štabe. Nuo jo atstatymo segregacija sulužo, sakė Marshall. Dalykai nepasitaisys iki daugiau iš senų kamandierių neprasišalins. Marshall raportuodamas iš savo patyrimų sakė, kad karo teismuose prieš negrus kareivius, Korėjoje, nuosprendžiai esą daromi be aiškaus ištyrimo.

J. N. S.

Newark, N. J.

Sietyniečiai svečiuose pas Antaną Kazakevičių Palangoj

Rugsėjo 29 d. šeštadienio rytmetis, saulutė neaiškiai švitena, lyg norėdama mums priminti, kad jau "Baigės dienos vasarėlės." Bet mes nepaisome, nes draugas Antanas Kazakevičius užprašė sietyniečius pas save vasarnamį uždaryti ir palydėti vasarėlę. Port Monmouth, N. J., jis turi du vasarnamius, prie marių kranto ir vadina "Palanga." Atvykę čia jau radome Katriutę, Onutę ir Lesiutę ruošiant užkandžius, virinant, skutant, lupant, čirškinant. Žodžiu, visa didžioji darbymetė.

Kuomet jau visa kas sugatavinta, Katriutė paprašė svečius prie pietų, ragindama valgyt, o d. Kazakevičius atidarė "bertainiuką" ir bonką "gerosios", ir paprašė svečius pasilinksminti, pranešdamas kad jis savo geriems sietyniečiams ir jo remėjams užfundija ant sveikatos ir ant uždarymo "Palangos" kurortų. Mes gi pareiškiam savo ilgų metų choristui šiltą padėką už vaišes, linkėdami Antanui ilgai dar darbuotis chore ir dar ilgiau gyventi ant šios ašarų pakalnės. Tarpe svečių radosi ir mūsų miela senutė Onutė iš Harrisono, kuri daug padėjo ir padeda chorui moraliai ir materialiai, apdovanodama chorą savo įvairiais rankdarbiais ir širdinga užuojauta, kaip geroji choro parapijonka. Užsikandę, pasivaišinę, kad jau traukėm, tai traukėm įvairias liaudies daineles, net visas "Palangos" pajūris skambėjo.

Tenka duoti gražus kreditas ir didelė padėka draugui Kazakevičiui, kuris jau ne pirmą kartą pavaišina savo draugus savo vasarnamyje, garbingoj Palangoj.

G. Albinas

Jei reikia ką parduoti ar norite ką pirkti, pasiskelbkite Laisvėje. Rezultatais būsite patenkinti.

PETRAS KAPISKAS
IR
VINCAS SODAITIS
Pertvarkė ir pagerino savo
BAR & GRILL
32 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.
Telephone EVergreen 4-8174

REPUBLIC BAR & GRILL
Savininkas
IGNAS SUTKUS
Patogi vieta pasišnekučiuoti, užkąsti ir pagaliau burnelę išmesti, sulig savo skonio pasirinkto
LIKERIO, VYNO AR ALAUS
Pas Igną Sutkų visada rasi sau pažįstamų
492 Grand Street Brooklyn, N. Y.
Kampas Union Ave. ir Hooper Street
TELEVISION Telefonas EVergreen 4-8969

CHARLES J. ROMAN
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Liūdėsio valandoj kreipkitės prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksime moderniską patarnavimą. Patogiai ir gražiai moderniškai įruošta mūsų šermeninė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.
1113 Mt. Vernon St., Phila., Pa.
Telefonas Poplar 4110

Renduojame Naujus Karus Valandai, Dienai, Savaitei, ar Mėnesiui
U
Važiuok Tinkama Sistema
$1
Už Valandą Pridedant 10c už Mailę
Kreipkitės į McHarris
GREENPOINT AUTO RENTAL
Įsteigta 1930
12 Bedford Ave., tarp Manhattan Ave. ir Lorimer St., Brooklyn, N. Y.
Telefonas EV. 4-7769
Žemesnės kainos mieste
Imkite GG traukinį iki Nassau Ave.

New Yorko ir Apielinkės Žinios

Ir vėl pasigėrėsime...

– Jau seniai neteko klausytis mūsų gerai žinomos dainininkės-solistės Amelijos Jeskevičiūtės, nors, tiesa, vasaros metu šių progų veik nei nepasitaiko. Todėl Aido Choras pakvietė Ameliją Jeskevičiūtę dalyvauti savo rengiamam koncerte, tikslu ją vėl išgirsti ir pasigėrėti josios balsu ir dainomis.

Jau visi žinote, kad Aido Choro koncertas įvyks šį sekmadienį, spalių mėn. 14 d., 3:30 val. po piet, Liberty Auditorium salėje. Įžanga tik $1.50. Šokiams gros Jurgio Kazakevičiaus orkestras.

H. F.

Mažieji patarėjai

Pradedant kampanijos prieš gaisrus savaitę prieglaudoje esantiems vaikams buvo paskelbtas obalsių kontestas. Laimėjo prizus sekamieji, suaugusiems dažnai reikalingi patarimai:

"Išeidamas iš buto nepalik degančio gaso."

"Nežaisk degtukais; dėl to kas nors gali apdegti ir tuo kuo nors gali būti tu pats."

"Nerūkyk lovoje, nebent norėtumei numirti."

Gręsia naujas fėro pakėlimas

Miestinė Transportacijos Taryba gale praėjusios savaitės paskelbė, kad miestinės važiuotės linijos teikusios $4,133,808 nuostolių vien tiktai dviemis mėnesiais — liepos ir rugpiūčio. Budžeto taryba sutiko tą nuostolį padengti iš miesto iždo.

Miesto politikos stebėtojai sako, jog tuojau po rinkimų galima tikėtis iš valdininkų pasiūlymo kelti fėrą iki 15 centų.

Ką sako kandidatai

Vykdantysis majoras Sharkey, demokratų - tammaniečių kandidatas į Miesto Tarybos prezidentą, sako, kad jis esąs priešingas kėlimui fėro. Tačiau praeityje jis balsavo už kėlimą fėro ir viskame rėmė Tammany Hall. Dėl to jo dabartinis pasisakymas prieš kėlimą fėro skaitomas tiktai rinkiminiu manevru.

Republikonų kandidatas tai pačiai vietai Henry J. Latham irgi šūktelėjo, būk ir jis priešingas fėro kėlimui. Bet jisai visuomet veikė už Wall Strytą, kurio šėrų savininkai padėjo pakelti fėrą iki 10 centų ir karštai kalba už naują pakėlimą.

Amerikos Darbo Partijos kandidatas Clifford T. McAvoy dažnai ir stipriai pasisako prieš kėlimą fėro. Ir atrodo, jog tai vienintėlis kandidatas į Miesto Tarybos prezidentą, kuriam gali pasitikėti keleiviai fėro klausimu. Jis ir jo partija ne vien tiktai rinkimuose, bet per laikus kovoja prieš kėlimą fėro.

Darbiečių kandidatas pasiūlė ir būdą gauti pinigų važiuotės nedatekliams padengti. Jis sako, reikia iš naujo pravesti įkainavimą ir atitinkamai turtui aptaksuoti milijonierių nuosavybes. Jis ne kartą yra parodęs, jog tūlos milijonierių įstaigos temoka tiktai menkučius taksus. Tą, ko nedamoka milijonieriai, turi sumokėti vidutiniai miesto gyventojai ir biednuomenė, kuri turi mokėti pakeltus fėrus ir visokiausius kitus taksus.

Wall Strytui, žinoma, darbiečių kandidato McAvoy pasiūlymas labai nepatinka.

Jamaikoje mitingas prieš Smith aktą

Spalių 12-tos vakarą, šį penktadienį, Polish National Hall, 150-20 108th Ave., Jamaikoje, rengiamas masinis mitingas, kuriame pasisakys už atšaukimą to įstato.

Kalbės Mrs. Elizabeth Moos, Mr. Louis Burnham ir kiti. Rengia vietinis Civilinėms Teisėms Ginti Kongreso skyrius.

Vedybinės sukakties bankietas

Lapkričio 17 d. įvyksta Kazimiero ir Kastancijos Kreivėnų 35 metų vedybinės sukakties bankietas. Jį surengti sumanė klubiečių pašalpinio skyriaus komitetas, kadangi Kazimieras jau daug metų būna Pil. Klubo pašalpinio skyriaus pirmininku ir savo darbuote klubo naudai yra užsitarnavęs pagarbos.

Bankietas įvyks Lietuvių Amerikos Piliečių Klubo patalpoje, 280 Union Ave., kampas Stagg St., Brooklyn, N. Y. Bilieto kaina $3. Prasidės 7:30 vakaro. Bilietų galima gauti pas klubo sekretorių jaunąjį Linkų, taipgi klube ir pas kitus komiteto narius.

Gerbiamieji klubiečiai ir ne klubiečiai, įsigykime visi bilietus ir dalyvaukime Kreivėnų pagerbimo bankiete. Abu yra progresyviai žmonės ir visur jie progresyvių judėjimą paremia. Ypatingai klubiečiai turėtume visi dalyvauti savo pirmininko bankiete, pagerbti jį už daugelį metų veiklos mūsų klubui.

J. Stakvilevičius

Kam tas šautuvas?

Sulaikyta tyrinėjimui Adria Aldrich, 47 metų, po to, kai jos turėtu automatišku revolveriu Frank E. Wolfe mirtinai pašovė Philip Lopezą. Ji aiškinosi šį ginklą gavusi nuo veterano, atminčiai. Bet nusibodę jį laikyti ir padavusi Wolfei, kad sunaikintų. Policija tuo aiškinimu nepasitenkino.

Švaros darbininkai pikietavo centrą

Miestinio Švaros Departmento darbininkai spalių 9-tos rytą išėjo į masinę demonstraciją prie tos įstaigos centro, 125 Worth St., New Yorke, protestuoti prieš teisimą kaltinamų dėl buvusio sulėtinimo darbo.

Unija pikieta iššaukė visai dienai. O už vis didžiausios demonstracijos tikėtasi prievakarį, 5 valandą, kuomet daugelis baigia darbą.

Tammanė džiūgauja dėl mažos registracijos

Praėjusią savaitę tiktai 1,918,510 miesto gyventojų piliečių atvyko registruotis. Tai mažiausias skaičius nuo 1943 metų.

Stoką susidomėjimo rinkimu Miesto Tarybos prezidento aiškina kožnas savaip:

Tammaniečiai (demokratai) džiaugiasi, būk tai reiškia pilietijos sutikimą su esamąja valdžia ir kad jų kandidatas Sharkey būsiąs išrinktas.

Tammanės politikai pritariąs, bet norįs sau vietos taip vadinamųjų liberalų kandidatas Halley sakė, jog maža registracija yra ženklu, kad Tammanė sudemoralizavo balsuotojus. Jis sako, kad užsiregistravę pakankamai piliečių jį išrinkti.

Vito Marcantonio, darbiečių organizacijos pirmininkas, kuris uoliai darbuojasi, kad būtų išrinktas Miesto Tarybos prezidentu darbininkų ir progresyvių kandidatas Clifford T. McAvoy, pareiškė:

"Maža registracija yra protestu prieš pelnagrobystę iš karo, prieš aukštas kainas, užšaldymą algų, prieš diskriminaciją ir suktybes, paeinančias iš demokratų ir republikonų politinės mašinos."

Brooklyne suimti Nick Kashuba ir Eugene Hayes, įtarti sumušime ir apiplėšime Alex Derkach'o šeštadienį. Derkach nuo to sumušimo mirė.

Sugrąžino kūdikį

Jeffreid Murphy, įtarta pagrobime 3 metų mergytės, pati parnešė kūdikį pas tėvus. Tėvai patys buvo jai padavę kūdikį pasaugoti. Bet kuomet jinai per naktį nebesugrįžo ir jos su kūdikiu nerado jos kambaryje, pamanė, kad kas blogo atsitiko, pranešė policijai.

Pamačiusi spaudoje, kad policija jos ieško, mergina sakėsi išsigandusi, bijojusi ir gatvėje pasirodyti, tad dėl to dar ilgiau užtrukusi su kūdikiu. Pagaliau, kad ir bijodama, nusprendusi sugrįžti. Merginą policija sulaikė tardymui. Jos tikras vardas esąs Laura Lucille Everett, buvusi naktiniuose klubuose šokėja.

MIRĖ

Mirė Ipol. Kraujalis

Ipolitas Kraujalis, 60 m., gyvenęs 39 Autumn Av., Richmond Hill, N. Y., mirė spalių 9-tą dieną. Pašarvotas Garšvos šermeninėje, Bedford Ave., Brooklyne. Laidos šeštadienį, spalių 13-tą, 10 val. ryto, šv. Trejybės kapinėse. Kadangi buvo religingas žmogus, tad apeigos įvyks N. 5-tos bažnyčioje.

Liudėsyje liko žmona Jieva, dukterys Helen ir Anna, sūnus Algirdas, broliai Motiejus ir Antanas su šeimomis. Motiejus gyvena Brooklyne, Antanas — Pawling, N. Y.

Velionis Kraujalis praėjusį šeštadienį staiga buvo ištiktas širdies nesveikatos ir tik porą su virš dienų pasirgęs mirė. Paėjo iš Panevėžio apskrities, Ramygalos valsčiaus, Šlekių kaimo. Ten pirm karo tebegyveno brolis Kazimieras, bet pastaruoju laiku amerikiečiai broliai nebuvo gavę nuo jo žinių.

Mūsų užuojauta velionio šeimai ir giminėms.

Žinią telefonu pranešė jo brolduktė Kraujalytė.

Mrs. Jean Voysey, 82 metų, matomai, nebeturėjusi kantrybės ilgiau laukti mirties, užsidusinusi savo bute New Yorke.

Prasideda kūdikių pardavimo byla

Queens generaliame teisme Jamaikoje panaujinama taip vadinama kūdikių pirkimo-pardavimo byla. Įtartiesiems kaltinimuose sakoma, jog šioje srityje veikusi grupė asmenų, kuri ryšiuose su kitais tokiais prekiavusi kūdikiais skersai-išilgai šalį. Kad jos apyvarta siekusi iki $100,000 metams.

Gaso stoties savininkas Canarsėje, Smook, buvęs apiplėštas anksti pirmadienio rytą. Plėšikas atėmęs $640 gale savaitės surinktų pajamų.

Pirmadienį gaisragesiai tebepumpavo lietaus vandenį iš Fort Hamilton vidurinės mokyklos skelpo, kuris buvo pavirtęs prūdu.

Pasiruošiant rinkti aukas kovai prieš vaikų paralyžių įstaiga nori gauti 200,000 moterų aukoms rinkti sausio 30-tą, velionio Roosevelto gimimo dieną.

Savo raštinėje, Empire State pastato 32-me aukšte, mirė leitenantas generolas Hugh A. Drum, sulaukęs 72 metų. Jis nuo 1944 metų buvo tą pastatą valdančios įstaigos viršininku.

Yonkers Raceway samdinys Jesse Griffin, 38 m., mirtinai perdūręs savo sandarbininką John Garrison, 51 m.

PRANEŠIMAS

WORCESTER, MASS.

LLD 11 kuopos susirinkimas įvyks spalių 14 d., 10:30 ryte, 29 Endicott St. Draugai, yra daug svarbių reikalų, prašau visų įsitėmyti, ir būti šiame susirinkime. — J. M. Lukas, sekr. (199-200)

ELIZABETH, N. J.

Liet. Darb. Susiv. 33 kuopos susirinkimas įvyks trečiadienį, 10 d. spalio (Oct.), 8 val. vakare, 408 Court St. Nariai dalyvaukite, nes bus svarbių reikalų aptarti. — Kviečia Valdyba. (197-198)

PHILADELPHIA, PA.

Moterų Kliubo susirinkimas įvyks šeštadienį, 13 d. spalių, 7 val. vakare, 1007 Jackson St., pas Žalner. Malonėkite visos narės dalyvauti, nes turime prisirengti prie bankieto. — Sekr. (198-199)

DETROIT, MICH.

Mūsų organizacijų rudeninis ir žieminis veikimas jau prasideda. Organizacijų nariai jau tariasi, rengiasi prie gerų parengimų, LLD 188 ir 52 kuopos sykiu su Moterų Pažangos Kliubu jau rengiasi prie parengimo. Gi laike parengimų bus geriausia proga pasidarbuoti ir dėl demokratinės spaudos reikalų — vajininkams proga gauti naujų skaitytojų ir atnaujanti pasibaigusias prenumeratas.

LLD 188 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks sekmadienį, 14 d. spalių, kaip 1 1val. prieš pietus, 2934 Yemans St. Čia turėsime aptarti reikalą, taipgi ir LLD 10-to Apskrities reikalus. Šiame susirinkime bus aptarta daug svarbių reikalų. Todėl visi nariai ir narės prašomi atsilankyti. — LLD Narys. (198-199)

REIKALAVIMAI

HELP WANTED—MALE

REIKALINGAS DARBININKAS

Laisvės įstaigai reikalingas darbininkas prie ekspedicijos darbo; taipgi turi mokėti troką vairuoti. Lengvas darbas, greit išmokstamas. Kraipkitės: 110-12 Atlantic Ave., Richmond Hill, N. Y. (190-193)

HELP WANTED—FEMALE

Reikalinga moteriškė patyrusi prie namų ruošos darbo, dviem pilnom dienom; reikalingas paliūdijimas. Šaukite tarp 6 ir 8 val. vakarais. HO. 8-7148.

Automobilių Technikos MOKYKLA

Išmokome Mechaniku ir Chauffeur'iu

Baigus mokyklą išduodame diplomą, padedame gauti vairuotojo laisnius. Pamokos dienom ir vakarais. Mokykla atdara kasdien. Aiškinimai lietuvių ir anglų kalbose.

Direktorius
L. TICHNIAVIČIUS

Metropolitan Auto School
155 Second Ave., New York City
Tel. GRamercy 7-8951

PEIST LANE DRUGS, Inc.
405 So. 4th Street
Cor. Hewes St.
Brooklyn, N. Y.

Visoki vaistai, kosmetikai, kūdikiam reikmenys, įvairūs daiktėliai, ligonių kambariui reikmenys —už griežtai žemas kainas.

Receptų Specialistai:
MAX PEIST, Ph. G.
EDWIN LANE, Ph. G.
Tel. EV. 7-6233

EGZAMINUOJAM AKIS
RASOME RECEPTUS
DAROME IR PRITAIKOME AKINIUS

Drs. Stenger & Stenger
Optometrists
394-398 BROADWAY
Brooklyn, N. Y.
Tel. ST. 2-8342

Matthew A. BUYUS
(BUYAUSKAS)
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
426 Lafayette St.
Newark 5, N. J.
MAarket 2-5172

TONY'S
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
ANTANAS LEIMONAS
Savininkas
306 UNION AVENUE
Gerai Patyrę Barberiai

Dr. A. Petrika
DANTŲ GYDYTOJAS
221 South 4th Street
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 7-6868
VALANDOS:
9—12 ryte; 1—8 vakare
Penktadieniais uždaryta

AIDO CHORO
RUDENINIS KONCERTAS

Sekmadienį, Spalių 14 October, 1951

LEON YONIK

PROGRAMA:

AIDO CHORAS
vad. Mildred Stensler
AMELIA YOUNG, soprano
LEON YONIK, baritonas
KENNETH STENSLER
akordionistas
Aido Choro Šokėjų Grupė
Aido Choro Merginų Ansamblis

AMELIA YOUNG

LIBERTY AUDITORIUM
110-06 Atlantic Ave., Richmond Hill, N. Y.

Įžanga (su taksais) $1.50. PRADŽIA 3:30 PO PIETŲ

PO PROGRAMOS ŠOKIAI PRIE J. KAZAKEVIČIAUS ORKESTROS

IŠMOKITE VAŽINĖT PER TRAFIKĄ

Dviguba Karų Kontrolė

Laisniuoti Instruktoriai

$10

Specialės Klasės Dėl Moterų

Kreipkitės į McHarris

Įsteigta 1930

6 LEKCIJOS

GREENPOINT AUTO SCHOOL
12 Bedford Av., tarp Manhattan Av. ir Lorimer St., Brooklyn, N. Y.
Imkite GG traukinį iki Nassau Avenue. Tel. EV 4-7769